

BaraMa Könyvvizsgáló és Könyvelő KFT
2943 Bábolna, Kisfaludy ltp. C. ép. I/4.
Telefon: 34/ 568-159; Fax: 34/369-159
E-mail: konyvvizsgalat@barama.hu
Honlap: www.barama.hu

SZERZŐDÉS ELSZÁMOLÁSI EGYSÉG –ÚJ PROJEKTELSZÁMOLÁS SZÁMVITELI KEZELÉSE

2020. január 1-től

A Számviteli törvény 2020. évi módosítása lehetővé tette, hogy az üzleti évek között áthúzódó projektek esetében ne a kiszámlázott árbevételhez igazodjon a költségelszámolás, hanem a ténylegesen elvégzett munkáknak az elvégzendő összes munkához viszonyított aránya jelenjen meg az árbevétel, a költség és így az eredmény (nyereség/veszteség) kimutatásában is évenként.

Főként az építőiparban jelentett problémát, hogy az első évben csak költségek merültek fel a projekttel kapcsolatban, amik befejezetlen építőipari termelésként jelentek meg közvetlen önköltségen a mérlegben. Majd következő évben a teljesítést követően, a kiszámlázással együtt került kimutatásra a projekt teljes eredménye. Ez torzíthatta az évenkénti eredménykimutatást, és a fizetett adókat is.

Fentiek miatt került módosításra a számviteli törvényben az új projekt elszámolási mód, aminek alkalmazása a **2020-ban megkötött szerződésekre kötelezően alkalmazandó!**

Ez azt jelenti, hogy a számlázásoktól függetlenül - de azokat figyelembe véve -, a szerződött érték és a projekt teljesítési foka alapján meghatározott értékre kell kiigazítani a projekthez kapcsolódó árbevételét úgy, hogy az értékesítés nettó árbevételét az aktív, vagy passzív időbeli elhatárolással szemben korrigáljuk.

Törvényi hivatkozás:

A 2000. évi C. törvény a Számviteli törvény (továbbiakban Szt.) 3.§ (4) Értelmező rendelkezések

11. pontja alapján szerződés elszámolási egysége:

- a, jogilag – a szerződés felek által meghatározott tárgya alapján – egy egységet képező – a **megrendelő** által meghatározott jellemzőkkel rendelkező termék vagy szolgáltatás létrehozására és értékesítésére vonatkozó – szerződés egésze (a szerződés összes részteljesítése, összes teljesítési kötelme együttesen, függetlenül attól, hogy a szerződés egy vagy több részteljesítést, teljesítési kötelmet tartalmaz;)
- b, az ugyanazzal a **megrendelővel** kötött a, pont szerinti szerződések egy csoportja, amennyiben:
 - ba, a szerződések csoportjának feltételeit egyetlen csomagban tárgyalták,
 - bb, a szerződések egymással annyira szoros kapcsolatban állnak, hogy valójában egy közös nyereséghányaddal rendelkező egyetlen projekt részeit képezik, és
 - bc, a szerződések egyidejűleg, vagy egymást szorosan követően valósulnak meg.

12. pontja alapján teljesítési fok: a tényleges teljesítésnek a szerződés elszámolási egységére meghatározott mértéke, amely a ténylegesen elvégzett munkáknak az elvégzendő összes munkához viszonyított – a *számviteli politikában meghatározott módszer szerinti* – arányát fejezi ki.

13. pontja alapján készültségi fok: a befejezetlen termelés vagy a befejezetlen szolgáltatás késztségének mértéke, amely a már elvégzett tevékenységeknek a félkész termék, illetve a késztermék (kész szolgáltatás) előállításához elvégzendő összes tevékenységhez viszonyított – a *számviteli politikában meghatározott módszer szerinti* – arányát fejezi ki.

A szerződés elszámolási egységéről és teljesítési fokról a Megrendelővel / Vevővel kötött szerződés alapján beszélhetünk - a nettó árbevétel meghatározása során alkalmazott fogalmak.

A készültségi fok nem a Megrendelő, hanem a Vállalkozó által meghatározott jellemzőkkel rendelkező saját termelésű készlet közvetlen önköltségének a meghatározása során alkalmazott fogalom.

MEGRENDELŐI SZERZŐDÉSEK VIZSGÁLATA

Az első feladat a Megrendelővel kötött szerződések vizsgálata:

➤ **a szerződés(ek) hatálya, vagy az ügylet - üzleti évek között áthúzódó?**

Ha nem érint több üzleti évet a szerződés, vagy az ügylet, akkor nem merül fel az új projektelszámolás.

➤ **szerződés elszámolási egységként kezelhető-e az ügylet?**

A 2020. évi aktualizált számviteli politikában rögzíteni kell, hogy a Társaság a 2020. január 1-jét megelőzően kötött szerződésekre választotta-e az új projektelszámolást. (Szt. 177.§ (77))

- Ha igen, akkor a 2020. évre áthúzódó ügyletek Megrendelői szerződését is vizsgálni kell.
- Ha nem választotta, akkor csak a 2020.január 1-től induló ügyletekre kell kötelezően alkalmazni az új elszámolási szabályokat.

A válasznak megfelelően a következő feladat kiválasztani a hatályos szerződésekből a több évet érintő, áthúzódó Megrendelői szerződéseket.

Megrendelővel kötött szerződésnek a Vevő által meghatározott jellemzőkkel rendelkező termék vagy szolgáltatás létrehozására és értékesítésére kell irányulnia ahhoz, hogy szerződés elszámolási egységnek minősüljön. Ilyen lehet, ha a Vevő meghatározhatja a termék, vagy szolgáltatás főbb jellemzőit.

Tipikusan idetartozhatnak az építési-kivitelezési szerződések, tervezési szolgáltatási megbízások, – ahol a Megrendelő egyedi igényei alapján kerül sor a szerződés tárgyának meghatározására. Termékek esetében idesorolható, ha a Megrendelő egyedi méretű, kiszerezésű, csomagolású paraméterekkel kéri a termékgyártást, vagy egy gép elkészítését.

Az ingatlan építési szerződés akkor felel meg a szerződés elszámolási egység fogalmának, ha a Vevő határozza/határozhatja meg az ingatlan tervének főbb szerkezeti elemeit az építkezés megkezdése előtt, és a későbbiekben is meghatározhatja a főbb szerkezeti változásokat, amikor az építés már folyamatban van (akár gyakorolja az erre való képességét, akár nem - a szerződésben rögzített lehetőség a fontos!).

Egy társasház építő vállalkozás külön szerződést köt az épület megépítésére, majd egy másik szerződést a tereprendezésre – ezeket a külön szerződéseket, ha a szerződésben rögzítettek az egyéb feltételeknek is megfelelnek – az elszámolás szempontjából egy projektnek kell tekinteni.

Szoftverfejlesztő cégnél szerződést kötnek a vállalkozás készletkezelési moduljának elkészítésére, és egy másik szerződésben iktatóprogram fejlesztéssel bízzák meg a társaságot – ezeknek a szerződéseknél a csoportja is alkothat egy elszámolási egységet – ha az egyéb feltételek fennállnak.

Ha nyílászárók gyártásával foglalkozó cég a tömeggyártástól eltérő alapanyagú, méretű kapu elkészítésére vállal megbízást és üzleti éven áthúzódó a szerződés hatálya, és részszámlázásban is megállapodnak a felek – elszámolási egységnek kezelendő az ügylet.

Ha a tervező cég szerződik a gyár összeszerelő csarnokának tervezésére, majd a gyárhoz tartozó irodák, egyéb kiszolgáló létesítmények tervezésére is köt szerződést – ezeket a szerződéseket is össze kell vonni az új projektelszámolás szabályai szerint (ha egyéb feltételek pld. részszámlázási lehetőségek fennállnak).

Ha autóiipari beszállító sorozatgyártás keretében gyárt egyedi autóalkatrészeket és a Megrendelő határozza meg a termék főbb műszaki jellemzőit – teljesülnek a feltételek, tehát elszámolási egységnek kell tekinteni az ügyletet.

Ha egy élelmiszeripari cég anyavállalata által megadott receptúra szerint gyárt termékeket – a vállalkozás csak kisebb eltéréseket építhet be a gyártási folyamatba – szerződés elszámolási egységként kell kezelni a számviteli elszámolások során a gazdasági eseményt.

Ha közbeszerzés alapján a Megrendelő által kiírt paraméterekkel bízzák meg a vállalkozást – a két fél vonatkozásában is teljesülnek az új projektelszámolási kötelezettségek. Amennyiben a Vállalkozó további alvállalkozókat von be – ők sem térhetnek el a Megrendelő rögzített elvárásaitól – a láncolatban szereplőkre is vonatkoznak a szerződés elszámolási egységre vonatkozó előírások, elhatárolások.

Ezzel szemben egy olyan szerződés, amely szerint a Vevőnek csak korlátozott képessége van a Vállalkozó által megadott opciók választékából történő kiválasztására – nem felel meg a szerződés elszámolási egysége fogalmának.

Ilyenek lehetnek a kereskedelmi tevékenységek, az éttermi szolgáltatások, vagy a gyártó által meghatározott paraméterekkel rendelkező terméket nagy mennyiségben előállító vállalkozások – azaz ahol nem egyedileg paraméterezett termék/szolgáltatás a szerződés tárgya.

Az ingatlan építési szerződésnél, ha a Vevőnek nincs vagy csak korlátozott képessége van az ingatlan tervének befolyásolására – például a tervnek a vállalkozó által megadott opciók választékából való kiválasztása vagy csupán az alapul szolgáló tervtől való kisebb eltérések meghatározása-, nem felel meg a szerződés elszámolási egység fogalmának.

*Nyílászárók előállításával foglalkozó társaság, ha csak 90 * 120 cm bukó-nyíló ablakokat gyárt tömegesen és a Megrendelő nem is adhat meg más méretet – nem sorolható elszámolási egységnek a szerződéses ügylet.*

Ha a cég által gyártott termékekhez kapcsolódóan a Megrendelő azt határozhatja meg, hogy milyen kiserelésben készüljön a termék – ez nem felel meg a szerződés elszámolási egység fogalmának, így a projektelszámolás szabályai nem alkalmazhatóak.

~~*Ha több üzleti évet érint az ügylet, de a szerződés nem tartalmazza a részteljesítés, részelszámolás, részszámlák kiállítás lehetőségét – akkor a projektre nem alkalmazható a szerződés elszámolási egységes elszámolás. **~~

***: 2020.12.09-2021.02.22. időszakban történt szakmai egyeztetések, előadásokon feltett kérdések, szakirodalmak alapján - a szerződés elszámolási egységes elszámolásnak nem feltétele a részelszámolás, részteljesítés, részszámlázás. A szerződés lehet, hogy semmilyen részteljesítést vagy részteljesítéseket nem tartalmaz, akkor is megfelelnet a szerződés elszámolási egység fogalmának.**

Javasolt a számviteli politikában rögzíteni, kinek a feladata megállapítani, hogy a szerződött munka/szerződött munkák egy elszámolási egységnek minősülnek-e a társaságnál? (Ügyvezető? Ügyvéd? Műszaki vezető? Gazdasági vezető?)

Célszerű a szerződés-nyilvántartásokat kiegészíteni az 1. sz. mellékletben felsorolt, javasolt kérdésekkel.

TELJESÍTÉSI FOK

A törvényi hivatkozásnál kiemeltem, hogy a vállalkozásnak a számviteli politikájában kell meghatároznia, hogy milyen módszert választ a teljesítési fok meghatározására, ami a nettó árbevétel elszámolásához szükséges.

A 2020. évi Szt. módosításának **indoklásában** található a módszerekhez iránymutatás:

„ A teljesítési fokot többféle módon lehet meghatározni. A vállalkozónak az elvégzett munkák megbízható becslésére alkalmas módszert kell meghatároznia. A szerződés jellegétől, a körülményektől függően a teljesítési fok meghatározásának lehetséges módszerei:

- az elvégzett munka felmerült költségeinek a szerződéses munka becsült összes költségéhez viszonyított aránya;
- az elvégzett munka felmérése; vagy
- a szerződéses munka egy fizikai részének teljesítése.

Amennyiben a teljesítési fokot a szerződés elszámolási egysége felmerült szerződéses költségeinek az összes szerződéses költséghez viszonyított aránya alapján határozzák meg, akkor e tekintetben a szerződés elszámolási egységének költségeit kell figyelembe venni.

A teljesítéshez még fel nem használt (be nem épített) anyagokat készletként kell kimutatni mindaddig, amíg azokat fel nem használják, vagy egyéb jogcímen (például selejt) ki nem vezetik. Amennyiben a teljesítési fokot a szerződés elszámolási egysége felmerült szerződéses költségeinek az összes szerződéses költséghez viszonyított aránya alapján határozzák meg, akkor a teljesítési fok meghatározásában a teljesítéshez még fel nem használt anyagok nem vehetők figyelembe, amíg azokat a szerződés teljesítéséhez fel nem használják, tekintve, hogy addig ezen anyagok tekintetében nem történik tényleges munkavégzés.”

A 2020-as aktualizált számviteli politikában tehát minden vállalkozásnak rögzítenie kell a **teljesítési fok meghatározásához választott módszert**, illetve azt is, hogy milyen dokumentumok alapján történik az elszámolás. A vállalkozásnak a teljesítési fok meghatározására olyan módszert kell választania, ami a beszámolóban a valós képet biztosítja!

1. módszer: az elvégzett munka felmerült költségeinek a szerződéses munka becsült összes költségéhez viszonyított aránya.

Ez a módszer alkalmas általában a szolgáltatásoknál, egyedi termékgyártásnál.

A vállalkozó a szerződéshez kapcsolódóan készít költségtervet, ami tartalmazza a tervezett/várhatóan felmerülő közvetlen költségeket:

- 1, közvetlen anyagköltség,
- 2, közvetlen szállítási és rakodási költség
- 3) közvetlen bérköltség,
- 4) közvetlen bérek járulékai,
- 5) közvetlen gépköltségek
- 6) egyéb közvetlen költség.
- 7, Együtt közvetlen költség: (1+2+3+4+5+6)**
8. Szerződéshez kapcsolódó felosztott költségek
- 9. Szerződés elszámolási egység közvetlen költsége (7+8)**

Amelyik vállalkozás Önköltségszámítási szabályzattal rendelkezik – a számviteli politikában hivatkozhat az ott rögzített közvetlen költségszámítási előírásokra a teljesítési fok esetében.

Ahol nincs szabályzat – a számviteli politikában rögzíteni kell a költségnemek főbb tartalmát.

A költségterv értékesítési, igazgatási és általános költségeket nem tartalmazhat.(!)

A módszer dokumentálását a beérkező szállítói számlák, a jelenléti ívek/óranyilvántartások alapján számított bérek és járulékai elszámolási táblázatok, értékcsökkenés felosztási kimutatások, egyéb munkaszámos listák biztosítják.

2. módszer: az elvégzett munka felmérése.

Ennél a módszernél a vállalkozásnak az elvégzett munkát kell dokumentálnia, ami lehet a Megrendelő, a műszaki ellenőr, építésvezető által aláírt Felmérési napló például.

A dokumentumnak tartalmaznia kell, hogy a vállalt szolgáltatásokból mely tételek kerültek teljesítésre. Az építéseknél használatos Felmérési napló az elvégzett munkákat egymás után tételesen felsorolja, részletezve az egyes tételeknél a pontos minőségi leírást, a felhasznált anyagok listáját.

A termékek esetében pedig a vállalt termékgyártás elvégzett munkáit kell dokumentálni, megállapítani a teljesítési fokot.

Az elvégzett munka felmérése a vállalt szolgáltatás jellemzői alapján lehet a ledolgozott órák száma, a gépidő figyelembe vételével, vagy valamilyen naturáliában meghatározott mértékegység alapján (pld, négyzetméter, köbméter, hektár).

3. módszer: a szerződéses munka egy fizikai részének teljesítése

Ennél a módszernél a vállalkozásnak a 2. módszerhez hasonlóan az elvégzett munkafolyamatot kell dokumentálnia. Ez történhet a Megrendelő, a műszaki ellenőr, építésvezető által aláírt Felmérési napló alapján, vagy naturális mutatószámokból készített kimutatás alapján.

Például meghatározott műszaki átadási ütemek alkalmazásakor a Megrendelői szerződésben tételesen rögzíteni kell, hogy a szerződő felek az egyes teljesítési fokok alatt az adott létesítmény mely szerkezeti és berendezéseinek elkészültét értik.

KÉSZÜLTSEGI FOK

A Szt. 2020. évi módosítása a „teljesítési fok” korábban alkalmazott fogalmát cseréli „készültségi fokra”.

A készültségi fok a befejezetlen termelés vagy a befejezetlen szolgáltatás készültségének mértéke, amely a már elvégzett tevékenységeknek a félkész termék, illetve a késztermék/kész szolgáltatás előállításához elvégzendő összes tevékenységhez viszonyított arányát fejez ki.

Befejezetlen termelésnek azok a megmunkálás alatt lévő, további megmunkálásra váró termékek minősülnek, amelyeken már legalább egy jelentős munkaműveletet elvégeztek, de a teljes megmunkálási folyamaton még nem mentek keresztül. Befejezetlen termelésnek minősül a mérleg fordulónapjáig ki nem számlázott szolgáltatás teljesítménye is. A mezőgazdaság speciális helyzetéhez igazítottan a növénytermelés befejezetlen termelése a mezei leltár.

A vállalkozás a számviteli politikájában rögzíti, hogy a Szt. 51. §-a alapján, vagy a 62.§ (2) szerinti értékelési módszert választotta a befejezetlen termelési érték megállapításához.

A választott közvetlen önköltség megállapítási módszer lehet például utókalkuláció, előkalkulált önköltség, vagy norma szerinti közvetlen önköltség. *(Eddigi teljesítési fokot kell készültség fokra változtatni a számviteli politikában!)*

A készültségi fok meghatározása általában műszaki adatok alapján, százalékban kifejezve történik. A vállalkozásoknak ezeket kell rögzítenie a szabályzatukban.

(Például- Építkezés készütségi fokozatai: 40%-os készütségi fok szerkezetkész állapot, mely az alapozás, teherhordó falak, földemek és a tető elkészültét jelenti stb. <https://astorhaz.hu/epitkezés-készütségi-fokozatai/>)

Az Szt. 98. §-ának b) pontja lehetőséget ad arra, hogy az **egyszerűsített éves beszámolót** készítő vállalkozó a saját termelésű készletek (így a befejezetlen termelés is) bekerülési értékét (közvetlen önköltségét) a még várhatóan felmerülő költségekkel és a kalkulált haszonnal csökkentett eladási áron is megállapíthatja, a még várhatóan felmerülő költségek a készütségi fok alapján arányosítással is meghatározhatók.

Figyelem! A módosított Számviteli törvény **hatályon kívül helyezi az Szt. 62. § (3) bekezdését**, amely a befejezetlen építési-szerelési, illetve technológiai szerelési munka bekerülési értékének a kalkulációs egység összes elszámolt közvetlen költségéből a még el nem számolt összeg alapján történő meghatározását tartalmazta.

ÁRBEVÉTEL ELSZÁMOLÁSA

A számviteli politikában rögzítettük az értékelés választott módszereit, megállapítottuk, hogy hány szerződésből eredően van olyan projektünk, ami szerződés elszámolási egységnek tekintendő a mérlegfordulónapon (pld. 2020.12.31.). Figyeljünk rá, hogy ez Termékértékesítési szerződésnél is alkalmazandó, nemcsak szolgáltatási szerződéseknél!

Amelyik projekt nem minősül elszámolási egységnek – ott továbbra is a kiszámlázott teljesítés jelenik meg az értékesítés nettó árbevételeként, a még fel nem használt anyagok készletként, a befejezetlen termelés közvetlen önköltségen saját termelésű készletként, a fordulónapig nem számlázott, de már teljesített igénybe vett szolgáltatások pedig passzív időbeli elhatárolásként.

Azoknál a projekteknél, amik szerződés elszámolási egységnek minősülnek a fordulónapon számításokkal, dokumentumokkal, számviteli bizonylatokkal kell alátámasztanunk a könyvelési tételeket.

1. példa – építőipari szolgáltatás (passzív időbeli elhatárolás esetére)

Adatok:

Szerződést kötöttünk egy építőipari szolgáltatásra, ahol a Megrendelő egyedi igényeihez igazodó szolgáltatást 500 000 000 Ft-ért vállaltuk. A szerződés hatálya 2020.03.11. – 2021.06.30. A szerződésben rögzítettük, hogy 150 000 000 Ft-ot számlázhatunk 2020.12.31-én, 350 000 000 Ft-ot pedig 2021.06.30-án.

A munkához alvállalkozót is megbíztunk 2020.03.15.- 2021.06.30. a szerződés időtartama, vele úgy állapodtunk meg, hogy 50 000 000 Ft-ot számlázhat 2020.12.20-án és 200 000 000 Ft-ot pedig 2021.06.30-án.

2020.12.31-ig a projekthez vásároltunk 25 000 000 Ft-ért építési anyagokat, amiből beépítésre került 18 000 000 Ft értékű anyag. Saját munkavállalóink is dolgoznak a projekten, 2020.12.31-ig közvetlen költségként felmerült bérköltségek és járulékai 32 000 000 Ft. A termelőgépeink értékcsökkenéséből gépnapló alapján a projekthez kapcsolódóan elszámolt értékcsökkenési leírás 7 500 000 Ft 2020-ban. Számviteli politikánk és szabályzataink alapján vásárláskor azonnal költségként számoljuk el az anyagokat, év végén leltár alapján a tényleges beszerzési értéken vesszük készletre.

A projekt közvetlen költségterve 450 000 000 Ft.
A projekt várható nyeresége: 50 000 000 Ft.

Vizsgálat / számítás:

A Megrendelő szerződés vizsgálata alapján megállapítottuk, hogy a projekt szerződés elszámolási egységnek minősül, 2020. 01.01-ét követően került sor a szerződés megkötésére, tehát kötelező alkalmazni az új elszámolási szabályok a számviteli törvény szerint. Számviteli politikánkban a teljesítési fok meghatározásánál az 1. módszert választottuk.

A fenti adatok alapján, a fordulónapon a fel nem használt anyag értéke 7 000 000 Ft, amit készletre kell vennünk vásárolt anyagként.

Kigyűjtjük a 2020-ban felmerült közvetlen költségeket:

- anyagköltség 18 000 000 Ft (beszerzési számla – leltárérték)
- igénybe vett alvállalkozó 50 000 000 Ft (beszerzési számla)
- saját munkavállaló bér+járulék 32 000 000 Ft (óranyilvántartás + bérfeladás)
- termelőgépek értékcsökkenése 7 500 000 Ft (értékcsökkenés felosztási tábla/gépidő)

2020-ban felmerült összes költség 107 500 000 Ft.

A projekt összes közvetlen költségterve: 450 000 000 Ft.

A 2020. évi ténylegesen felmerült közvetlen költsége aránya a költségtervhez: 23,89 %.

A Megrendelővel kötött szerződött munkánál tehát a teljesítési fok 23,89 %.

A vállalt szolgáltatás szerződés szerinti teljes összege: 500 000 000 Ft.

2020-ban ennek megfelelően értékesítés nettó árbevételeként 500 000 000 Ft * 23,89% = 119 450 000 Ft-ot kell kimutatnunk.

2020.12.31-ig kiszámlázott árbevétel 150 000 000 Ft, **ami több**, mint az árbevételként kimutatható összeg, ezért korrigálnunk kell 2020-ban az elszámolást:

Tartozik: 911. Értékesítés nettó árbevétele

K: 4814. A szerződés elszámolási egységéhez kapcsolódó árbevétel elhatárolása

Összeg: 30 550 000 Ft.

! Mivel elszámolási egységnek minősül a projekt, ezért 2020.12.31-én befejezetlen építőipari termelést nem szabad figyelembe vennünk.

! Az alvállalkozó 2020.12.20-ig számlázhatott 50 000 000 Ft-ot; nem kell vizsgálni, hogy a fordulónapig mennyi az elvégzett szolgáltatása – mert a szerződés elszámolási egység új projekt elszámolásánál az árbevétel elhatárolását vizsgáljuk és nem a költségelhatárolást – a nem számlázott szolgáltatásokat nem lehet passzív időbeli elhatárolásként költségként könyvelni!

Összességében tehát az üzleti évek között áthúzódó elszámolási egység elszámolt tételei:

Megnevezés	2020. év	2021. év	Összesen
Értékesítés nettó árbevétele	119 450 000 Ft	380 550 000 Ft	500 000 000 Ft
Közvetlen költségek	107 500 000 Ft	342 500 000 Ft	450 000 000 Ft
Eredmény	11 950 000 Ft	38 050 000 Ft	50 000 000 Ft
Nyereséghányad	10 %	10 %	10 %

2. példa – építőipari szolgáltatás (aktív időbeli elhatárolás esetére)

Adatok:

Szerződést kötöttünk egy építőipari szolgáltatásra, ahol a Megrendelő egyedi igényeihez igazodó szolgáltatást 500 000 000 Ft-ért vállaltuk. A szerződés hatálya 2020.03.11. – 2021.06.30. A szerződésben rögzítettük, hogy **70 000 000 Ft-ot számlázhatunk** 2020.12.31-én, 430 000 000 Ft-ot pedig 2021.06.30-án.

A munkához alvállalkozót is megbíztunk 2020.03.15.- 2021.06.30. a szerződés időtartama, vele úgy állapodtunk meg, hogy 50 000 000 Ft-ot számlázhat 2020.12.20-án és 200 000 000 Ft-ot pedig 2021.06.30-án.

2020.12.31-ig a projekthez vásároltunk 25 000 000 Ft-ért építési anyagokat, amiből beépítésre került 18 000 000 Ft értékű anyag. Saját munkavállalóink is dolgoznak a projekten, 2020.12.31-ig közvetlen költségként felmerült bérköltségek és járulékai 32 000 000 Ft. A termelőgépeink értékcsökkenéséből gépnapló alapján a projekthez kapcsolódóan elszámolt értékcsökkenési leírás 7 500 000 Ft 2020-ban.

Számviteli politikánk és szabályzataink alapján vásárláskor azonnal költségként számoljuk el az anyagokat, év végén leltár alapján a tényleges beszerzési értéken vesszük készletre.

A projekt közvetlen költségterve 450 000 000 Ft.

A projekt várható nyeresége: 50 000 000 Ft.

Vizsgálat / számítás:

A Megrendelő szerződés vizsgálata alapján megállapítottuk, hogy a projekt szerződés elszámolási egységnek minősül, 2020. 01.01-ét követően került sor a szerződés megkötésére, tehát kötelező alkalmazni az új elszámolási szabályok a számviteli törvény szerint.

Számviteli politikánkban a teljesítési fok meghatározásánál az 1. módszert választottuk.

A fenti adatok alapján a fordulónapon a fel nem használt anyag értéke 7 000 000 Ft, amit készletre kell vennünk vásárolt anyagként.

Kigyűjtjük a 2020-ban felmerült közvetlen költségeket:

- anyagköltség 18 000 000 Ft (beszerzési számla – leltárérték)
- igénybe vett alvállalkozó 50 000 000 Ft (beszerzési számla)
- saját munkavállaló bér+járulék 32 000 000 Ft (óranyilvántartás + bérfeladás)
- termelőgépek értékcsökkenése 7 500 000 Ft (értékcsökkenés felosztási tábla/gépidő)

2020-ban felmerült összes költség 107 500 000 Ft.

A projekt összes közvetlen költségterve: 450 000 000 Ft.

A 2020. évi ténylegesen felmerült közvetlen költsége aránya a költségtervhez: 23,89 %.

A Megrendelővel kötött szerződött munkánál tehát a teljesítési fok 23,89 %.

A vállalt szolgáltatás szerződés szerinti teljes összege: 500 000 000 Ft.

2020-ban ennek megfelelően értékesítés nettó árbevételeként $500\,000\,000\text{ Ft} * 23,89\% = 119\,450\,000\text{ Ft}$ -ot kell kimutatnunk.

2020.12.31-ig kiszámlázott árbevétel 70 000 000 Ft, ami **kevesebb**, mint az árbevételként kimutatható összeg, ezért korrigálnunk kell 2020-ban az elszámolást:

Tartozik: 3914. A szerződés elszámolási egységéhez kapcsolódó árbevétel elhatárolása

Követel: 911. Értékesítés nettó árbevétele

Összeg: 49 450 000 Ft.

Összességében tehát az üzleti évek között áthúzódó elszámolási egység elszámolt tételei nem változ(hat)nak:

Megnevezés	2020. év	2021. év	Összesen
Értékesítés nettó árbevétele	119 450 000 Ft	380 550 000 Ft	500 000 000 Ft
Közvetlen költségek	107 500 000 Ft	342 500 000 Ft	450 000 000 Ft
Eredmény	11 950 000 Ft	38 050 000 Ft	50 000 000 Ft
Nyereséghányad	10 %	10 %	10 %

Amennyiben már 2019-ben kezdődött a projekt és számviteli politikánkban azt választottuk, hogy 2020-ra alkalmazzuk az új projekt elszámolást – az adatokat göngyölítve kell figyelembe vennünk. (2020.01.01.-én 231. Befejezetlen építőipari szolgáltatás nyitó értékét elszámoljuk az 581. Saját termelésű készletek állományváltozásaként – kimutatásunkban pedig a közvetlen költségek között vesszük számításba!)

A gyakorlatban előfordulnak olyan esetek, amikor a szerződés megkötését követően módosítani kell a szerződött összeget a Megrendelővel, esetleg a közvetlen költségtervet kell korrigálni, vagy a szerződés hatálya tolódik ki a következő évre.

Amelyik évben erről információnk (dokumentumunk) van – akkor göngyölítve kell ezeket a kalkulációkat újra elvégeznünk.

3. példa – termékgyártó vállalkozás

Adatok:

Nyílászárókat gyártó cégünk Termékértékesítési szerződést köt a Vevővel, aki 6 db 220 cm * 425 cm méretű ipari kaput rendel tőlünk 1 200 000 Ft összértéken. A vállalkozásunk nem gyártott még ilyen méretű kaput, ezért meg kell terveznie a kapugyártás anyag- és szerszámköltségeit. A szerződés megkötésére 2020.12.09-én került sor, a vállalt szállítási határidő 2021.01.25-e. A szerződésben megállapodtunk, hogy 2 db ipari kaput 2020.12.21-én leszámíthatunk 200 000 Ft/db értéken. *A társaságnál van folyamatos mennyiségi és értékbeni készletnyilvántartás.*

A kapugyártás közvetlen költségterve 150 000 Ft/db, tehát összesen 900 000 Ft.

A saját termelésű készlet értékesítés várható nyeresége: 300 000 Ft.

Vizsgálat / számítás:

A szerződés vizsgálata alapján megállapítottuk, hogy szerződés elszámolási egységnek minősül a 6 db kapu készítése, 2020. 01.01-ét követően került sor a szerződés megkötésére, tehát kötelező alkalmazni az új elszámolási szabályok a számviteli törvény szerint.

Számviteli politikánkban a teljesítési fok meghatározásánál az 1. módszert választottuk.

2020-ban legyártottuk a 6 db ipari kaput, aminek összes közvetlen költsége 900 000 Ft lett a költségtervvel egyezően, önköltség tehát 150 000 Ft/db.

Tartozik: 51-57. Közvetlen költségek

Követel: 1-4. Mérlegszámlák (Belföldi szállítók / Pénztár / Term.gép écs/ Bérélsz. stb.)

Összeg: 900 000 Ft (felmerült közvetlen önköltség dokumentumok alapján)

Az elkészült kapukat a „készrejelentés” dokumentuma alapján készletre vesszük:

Tartozik: 251. Késztermékek

Követel: 581. Saját termelésű készlet állományváltozás

Összeg: 900 000 Ft (6 db ipari kapu közvetlen önköltségen)

Szerződésünk alapján 2020.12.21-én 2 db kapuról kiállítjuk a kimenő számlát:

Tartozik: 311. Vevői követelés

Követel: 911. Értékesítés nettó árbevétele

Összeg: 400 000 Ft (2 db ipari kapu kiszámlázása szerződés szerinti áron)

Értékesítéskor, 2020.12.21-én kivezetjük a készletek közül az eladott terméket:

Tartozik: 581. Saját termelésű készlet állományváltozása

Követel: 251. Késztermékek

Összeg: 300 000 Ft (eladott 2 db kapu önköltségen számított értéke)

Fordulónapon kiszámolom a még ki nem számlázott, de már elkészült 4 db ipari kapu árbevételét és le is könyvelem 2020.12.31-én:

Tartozik: 3914. A szerződés elszámolási egységéhez kapcsolódó árbevétel elhatárolása

Követel: 911. Értékesítés nettó árbevétele

Összeg: 800 000 Ft (4 db ipari kapu szerződés szerint összege)

2020.12.31-én az elszámolási egységként kezelt projektnél megállapítjuk, hogy még 4 db ipari kapu van a készletünkön, amit ki kell vezetnünk elszámolási egységes elszámolás során:

Tartozik: 581. Saját termelésű készlet állományváltozása

Követel: 251. Késztermékek

Összeg: 600 000 Ft (4 db kapu önköltségen számított értéke)

„ Szt. 28.§ (3a) A szerződés elszámolási egységéhez kapcsolódóan befejezetlen termelés, befejezetlen szolgáltatás, továbbá félkész vagy késztermék a kapcsolódó árbevétel elszámolásáig mutatható ki készletként.”

A könyvelési tételek után milyen egyenlegeink maradtak 2020.12.31-én?

Mérlegtételek:

Készletérték	0 Ft
Vevői követelés:	400 000 Ft
Aktív időbeli elhatárolás:	800 000 Ft
<i>Eszközök összesen</i>	<i>1 200 000 Ft</i>

Szállítók	900 000 Ft
Adózás előtti eredmény	300 000 Ft
<i>Források összesen</i>	<i>1 200 000 Ft</i>

Eredménykimutatás

Árbevétel:	1 200 000 Ft
Felmerült közvetlen költségek:	900 000 Ft
Adózás előtti eredmény:	300 000 Ft

Abban az esetben tehát, ha az elszámolási egységes termékeket 2020-ban legyártottuk, tárgyévben felmerültek a költségtervben szereplő közvetlen költségek. Ezért szükséges a 2020-as évre elszámolni a teljes értékesítési árbevételt, függetlenül attól, hogy nem számlázhattuk ki az összes szerződött mennyiséget. Így biztosítható, hogy 2020-ban jelenjen meg az eredményben az árbevétel-költség különbözeteként a projekt nyeresége.

Amire viszont figyelni kell, hogy ebben az esetben nincs készletérték, viszont van a raktárban 4 db ipari kapu a mérlegfordulónapon, amit leltározunk kell – de értéket nem kapcsolhatunk hozzá!

Ha a társaságnál *nincs folyamatos mennyiségi és értékbeni készletnyilvántartás* – a fenti tételekből a készlettel kapcsolatos gazdasági események könyvelése kimarad – de a többi könyvelési tétel ugyanez lesz – tehát ebben az esetben sem lehet fordulónapi leltár alapján készletre venni értékkel a raktárban lévő ipari kapukat, csak mennyiség leltárt kell felvenni.

CÉLTARTALÉK KÉPZÉSE

A Szt. 41. § (1) bekezdése módosult 2020.01.01-től, miszerint az adózás előtti eredmény terhére **céltartalékot KELL képezni** a megkötött szerződésből vagy annak elszámolási egységéből várható veszteségre, amelyek a mérlegfordulónapon valószínű vagy bizonyos, hogy fennállnak, de összegük vagy esedékességük időpontja még bizonytalan, és azokra a vállalkozó a szükséges fedezetet más módon nem biztosította. (Céltartalék jövőbeni veszteségekre)

Tehát olyan **hátrányos szerződésekre** kell céltartalékot képezni, amely szerződések alapján a vállalkozásnál a veszteség biztosan bekövetkezik, és amely szerződések hátrányos jogkövetkezmények nélkül nem mondhatók fel.

Az üzleti év mérlegfordulónapján várható veszteség azon részét kell céltartalékként kimutatni, amely várhatóan a mérlegfordulónapot követő teljesítéseken merül fel. Az adott üzleti év teljesítési fokára jutó arányos veszteség a tárgyévben megjelenik az eredménykimutatásban.

A felelős gazdálkodás követelményeire is tekintettel, adott esetben, ha a szerződésben foglaltak teljesítéséből származó várható veszteség jelentősen meghaladja a szerződés nem-teljesítése esetén fizetendő kötbérek összegét, akkor ez utóbbit is mérlegelni kell. A céltartalék képzés összegének meghatározásánál azt kell vizsgálni, hogy a megkötött szerződésből (annak teljesítéséből vagy esetleges felmondásából) milyen mértékű veszteség fog várhatóan keletkezni.

A céltartalék képzési kötelezettség tehát nem csak az elszámolási egységes szerződésekre terjed ki, hanem minden hatályos hátrányos szerződésre!

Nézzünk egy rövid példát az elszámolási egységes céltartalék képzési kötelezettségre!

Adatok:

Megrendelővel kötött szerződés alapján a teljes szerződött vállalási díj 500 000 000 Ft, 2020-ban kiszámlázható 150 000 000 Ft.

A projekt teljes közvetlen költségterve az eredeti 450 000 000 Ft-ról 520 000 000 Ft-ra nőtt 2020. évi információk (dokumentumok) alapján, ebből 2020-ban felmerült közvetlen költség 107 500 000 Ft.

Így a projekt várható vesztesége 20 000 000 Ft. (500 000 000 Ft árbevétel – 520 000 000 Ft közvetlen költség.)

Vizsgálat / számítás:

A teljesítési fok a költségek alakulása alapján: $107\,500\,000\text{ Ft} / 520\,000\,000\text{ Ft} = 20,67\%$.

A 2020. évi árbevétel összege tehát $500\,000\,000\text{ Ft} * 20,67\%$ lehet, ami 103 365 385 Ft.

2020-ban 4 134 615 Ft veszteség jelenik meg a fenti példák alapján levezetett teljesítési fok alapján megállapított árbevétel és felmerült közvetlen költségek különbözeteként.

A várható veszteségre **kell céltartalékot képezni** 2020-ban az Egyéb ráfordításokkal szemben, aminek összege 15 865 385 Ft. Ez az összeg 2021-ben az Egyéb bevételekkel szemben feloldásra kerül.

Megnevezés	2020. év	2021. év	Összesen
Értékesítés nettó árbevétele	103 365 385 Ft	396 634 615 Ft	500 000 000 Ft
Közvetlen költségek	107 500 000 Ft	412 500 000 Ft	520 000 000 Ft
Eredmény	- 4 134 615 Ft	-15 865 385 Ft	-20 000 000 Ft
Eredményhányad	-4 %	-4 %	-4 %
Egyéb ráfordítás /Céltartalék	15 865 385 Ft	0	15 865 385 Ft
Céltartalék/Egyéb bevétel	0	15 865 385 Ft	-15 865 385 Ft

ÖSSZEGZÉS

A fentiekben igyekeztem összefoglalni a 2020-as számviteli törvény módosításból eredő szerződés elszámolási egységes tudnivalókat. Az **aktualizált számviteli politika** ebben az évben nagyobb szerepet kap – mivel nemcsak a könyvvizsgálat, hanem esetleges adóellenőrzés során is csak ebből lehet információt kapni a választott módszerekről, azokat alátámasztó dokumentumokról.

A 2020. évi könyvvizsgálathoz a munkaprogramunkat folyamatosan frissítenünk kell, új módszereket kell találnunk például az árbevétel és a fizetendő ÁFA vizsgálatához, az elhatárolások ellenőrzéséhez.

A mérlegfordulónapi **leltár előkészítéséhez** is szükség van a bemutatott ismeretekre, mivel az elszámolási egységnek minősülő projekteknél nincs befejezetlen termelés, és előfordulhat, hogy a készterméket is csak mennyiségben kell leltározni. A projektekhez kiszállított, de még fel nem használt anyagokat, saját termelésű készleteket leltározni kell – nem lehet befejezetlen termelésként számba venni!

Nagyon fontos, hogy a szerződés elszámolási egységeként besorolt projekteknek legyen dokumentált, közvetlen költségeket tartalmazó **költségterve**, az árbevétel elhatárolások könyveléséhez pedig olyan dokumentum, ami megfelel a **számviteli bizonylatokkal** szemben támasztott követelményeknek. A költségterv és a ténylegesen felmerülő közvetlen költségek nem tartalmazhatnak értékesítési, igazgatási és általános költségelemeket!

A 2020. évi beszámolóhoz készülő Kiegészítő mellékletben ismertetni kell a számviteli politika lényegesebb elemeit, kiemelten a fenti változásokat, választott módszereket.

Az új projekt elszámolásnál nagyobb együttműködésre van szükség a vállalkozások különböző területei között, új belső bizonylatokat, számviteli elszámolásokat kell alkalmazni a 2020. év zárása során.

Bábolna, 2020. december 9.

Bábolna, 2021. február 22. - módosítások

Baranyai Magdolna

ügyvezető igazgató

kamarai tag könyvvizsgáló

Felhasznált szakirodalom:

Kardos Barbara: Építőipari tevékenységet (is) érintő számviteli törvény változások (*Irányadó Magazin 2019. szeptember*)

dr. Andor Ágnes – Tóth Mihály: Számvitel 2020. (*Venzinfo – A projektelszámolás számvitele*)

Botka Erika – A projekt számvitelről (*SZAKma 2020/10. szám*)

Számviteli Levelek: 8302., 8305.,8306.,8307.,8385. kérdés-válaszok;

ADÓZÓNA kérdés-válaszok – projektelszámolás

Rezsabek Angéla: Üzleti évek között áthúzódó ügyletek (MKVOK előadás)

Számviteli Tanácsadó – 2019. 12. szám: Boros Judit – Turczó Péter: Csendes forradalom-módosul a projektelszámolás; Tóth

Mariann – Kardos Péter: A projektelszámolás új számviteli szabályainak áttekintése példákon keresztül

Magyar Számviteli Szakemberek Egyesülete – kérdések és válaszok

Melléklet:

1. sz. melléklet: Megrendelői /Vevői szerződés vizsgálata
2. sz. melléklet: Szerződés elszámolási egység (projekt) értékének meghatározása

Honlapunkról word és excel formátumban letölthetőek a mellékletek!

Társaság neve:

MEGRENDELŐI/VEVŐI SZERZŐDÉS VIZSGÁLATA

Adatok		Megjegyzés
Szerződés száma:		
Megrendelő neve, székhelye/címe		
Szerződés időtartama - kezdő ideje - lejárat ideje		
Szerződés tárgya		
Szerződés teljesítésének főbb ismérvei - részteljesítések - részelszámolások - más szerződésekhez kapcsolódik		
Szerződött nettó teljes árbevétel		
A szerződött összeg számlázási/elszámolási jellemzői: - előleg - részszámlázás lehetőség (részteljesítés; részelszámolás) - végszámla		

VIZSGÁLAT / MEGÁLLAPÍTÁSOK

A szerződéskötési időpont alapján elszámolási egységnek tekinthető-e a szerződés tárgya? - 2020. előtti szerződésnél választotta a társaság az új elszámolást; - 2020.01.01-et követő a szerződéskötés dátuma – kötelező az alkalmazás	Igen / Nem
A szerződés tárgyaként meghatározott szolgáltatás/termék esetében a Megrendelő határozta meg a főbb paramétereket, a teljesítés módját?	Igen / Nem
SZERZŐDÉS ELSZÁMOLÁSI EGYSÉGGÉNT KEZELENDŐ ÜGYLET?	IGEN / NEM

Bábolna, 2020.12.31.

.....

aláírás

.....

aláírás

Társaság neve: ABC Építőipari KFT	Mérlegkészítés dátuma: 2021.04.30.
Fordulónap: 2020.12.31.	Készítette: Könyvelő Katalin – gazdasági vezető

MINTA - SZERZŐDÉS ELSZÁMOLÁSI EGYSÉG 2020.12.31.-I ÉRTÉKÉNEK MEGHATÁROZÁSA

PROJEKT NEVE / Kalkulációs egység	BaraMa - Csarnok
Munkaszáma:	200001
Munkavégzés pontos címe	2943 Bábólna, Kisfaludy lakótelep C. ép. ¼.
Megrendelő neve, címe, adószáma	BaraMa Könyvvizsgáló és Könyvelő KFT 2943 Bábólna, Kisfaludy ltp. C.ép. ¼. 11478285-2-11
A vállalt építőipari munka pontos leírása	Csarnok épület generálkivittelezése
Szerződés időtartama:	2019.10.01. – 2021.04.30.
Szerződés szerinti nettó árbevétel: <i>(szerződésben rögzített fix összegű részszámlák alapján kerül sor a kiszámlázásra)</i>	120 000 000 Ft (fordított ÁFA) 4 részszámla szerződésben rögzített ütemezésben és 1 végszámla átadáskor.
A 2020.12.31-ig elvégzett munkafolyamatok rövid leírása, készültségi fok becslése	Sík alapozás: 100 % Falazás, betonkoszorú építés: 100 % Tetőépítés, ácsmunka: 100 % Villamos- és vízvezeték kiépítés: 90 % Fűtési rendszer kiépítés: 70 % Belső falak építése: 80 % Nyílászárók beépítése: 70 % Gépészeti munkák: 75 % Festés, vakolás, padlóburkolás: 0 %
Építési napló sorszám, megnyitásának dátuma:	sorszám: 2019/11111/1-20 nyitás: 2019.10.28.
Építési napló sorszám, 2020. évi utolsó bejegyzés napja:	sorszám: 2019/11111/1-25. dátum: 2020.12.19.
2020-ban kiszámlázott részszámlák nettó összege:	2020.04.30. 30 000 000 Ft 1. részszla 2020.07.31. 30 000 000 Ft 2. részszla 2020.12.19. 25 000 000 Ft 3. részszla
Utolsó 2020. évi elszámolás időpontja, a kimenő számla száma:	2020.12.19. 127/2020. 25.000.000 Ft
2021.01.01.-2021.04.30. időszakban kiszámlázott árbevétel (kimenő számla száma, nettó árbevétel összege)	2021.01.20. 5/2021. 20 000 000 Ft 4. részszla 2021.04.28. 11/2021. 15 000 000 Ft végszámla

Szerződés elszámolási egységnek minősül-e a projekt?	Igen – a társaság a 2020.01.01-e előtt megkötött szerződésekre az új projekt elszámolást választotta
Számviteli politikában választott teljesítési fok meghatározás módszere	Elvégzett munka felmerült költségeinek a szerződéses munka becsült összes költségéhez viszonyított aránya
Szerződés elszámolási egység tervezett közvetlen költsége	105 000 000 Ft

Az elszámolási egység (projekt) 2020.12.31-i fordulónapi értékelése

Ssz.	Megnevezés	2019. évi közvetlen költségek (Ft)	2020. évi közvetlen költségek (Ft)	Összesen ténylegesen felmerült közvetlen költség (Ft)
1.	Közvetlen anyagköltség	185 500	14 860 000	
2.	Szállítási és rakodási költség	50 000	780 000	
3.	Közvetlen bérköltség és járulékai	275 000	2 950 000	
4.	Közvetlen gépköltségek	125 000	1 485 000	
5.	Igénybe vett alvállalkozói díjak, megbízási díjak	1 200 000	70 554 128	
6.	Egyéb közvetlen költségek	350 000	800 000	
7.	Projekt (elszámolási egység) közvetlen költsége (1+2+3+4+5+6)	2 185 500	91 429 128	93 614 628
8.	Projekt (elszámolási egység) tervezett közvetlen költsége			105 000 000
9.	Teljesítési fok (7/8 * 100)			89,16%

Megrendelői szerződés szerinti összes nettó árbevétel	120 000 000 Ft
Teljesítési fok alapján elszámolható nettó árbevétel	120 000 000 Ft * 89,16% = 106 992 000 Ft
2020.12.31-ig már göngyöltett, kiszámlázott nettó árbevétel	85 000 000 Ft
a, Árbevétel növekedésként 2020-ra elszámolandó	21 992 000 Ft
b, Árbevétel csökkenésként 2020-ra elszámolandó	0 Ft

a, Gazdasági esemény könyvelése:

Tartozik: 3914. A szerződés elszámolási egységéhez kapcsolódó árbevétel elhatárolása

Követel: 911. Értékesítés nettó árbevétele

Megnevezés: Elszámolási egység (200001 projekt) árbevétel korrekciója

Összeg: 21 992 000 Ft

VAGY

b, Gazdasági esemény könyvelése:

Tartozik: 911. Értékesítés nettó árbevétele

Követel: 4814. A szerződés elszámolási egységéhez kapcsolódó árbevétel elhatárolása

Megnevezés: Elszámolási egység (200001 projekt) árbevétel korrekciója

Összeg: 0 Ft

Bábolna, 2021. április 30.

.....
műszaki vezető

.....
gazdasági vezető

ELSZÁMOLÁST ALÁTÁMASZTÓ BIZONYLATOK, DOKUMENTUMOK:

Szerződött értékesítés nettó árbevétele: sz. Megrendelői/Vevő aláírt szerződés

Ügylet közvetlen költségterve:-án kelt, aláírt Költségterv / Költségvetés

A költségnemek felmerülését alátámasztó bizonylatok, dokumentumok jegyzéke:

- Közvetlen anyagköltség
 - o (pld. beérkező számla száma, nettó összege, teljesítés ideje)
- Szállítási és rakodási költség
 - o (pld. beszerzésekhez kapcsolódó fuvarozási, rakodási számlák száma, értéke, teljesítés ideje)
- Közvetlen bérköltség és járulékai
 - o (pld. jelenléti ív másolat, bérszámfejtési lap másolat; a ledolgozott órák száma a projekten, személyi jellegű ráfordítások felosztási számítása – excel táblázat)
- Igénybe vett alvállalkozói díjak, megbízási díjak
 - o (pld. alvállalkozói számlák, megbízási díj számlák/szerződések)
- Egyéb közvetlen költségek
 - o (gépek felosztott értékcsökkenése, munkahelyre települési költségek, elhasználódó szerszámok költségei, segédszerkezetek közvetlen önköltsége)

Munkaszámos lekérdezési lista, költségek felosztási táblázatai.